

Sumari

2

La veu ciutadana
Albert Martin Gea

6
7

Reportatge
Un Nadal sostenible
Horts socials

La família Viu-Rebés a les Hortes.

10

Viure Ordino
6è Congrés Mundial de
Turisme de Neu

11

Cinema de muntanya

12
13

Activitats

18a Mostra Gastronòmica d'Andorra.

14

Agenda

16

L'Ordino de...
Marysia Szumlakowska
de Yepes

Llum verd al pla de carrers de la parròquia

Pàg. 3, 4 i 5

Una de les plaques de ferro amb el perfil del Casamanya que s'instal·laran per tota la parròquia.

La nomenclatura de les vies públiques i els plànols es poden descarregar des de la pàgina web del Comú.

El procés iniciat el 2003 s'ha aprovat amb el consens de la comissió de cadastre, els quarts i els veïns.

Entrevista

Pàg. 8

Blasi: «A Ordino sempre hi ha hagut una oposició molt dura i destructiva, i aquesta actitud no porta enlloc»

Entrevista

Pàg. 9

Pujal: «Voldria un Ordino endreçat, recuperar el Prat de Call dels noranta. Vam crear una autèntica àgora»

país, i especialment les parròquies altes, atreuen encara milers de turistes que troben en la neu l'interès principal de la seva estada al Principat. A més, l'any 2010 Ordino serà la seu del Congrés mundial de turisme de neu i de muntanya, que tindrà lloc els dies 13 i 14 d'abril a l'Ordino Studios (ex Andorra Congrés Centre Ordino) i que les darreres edicions ha comptat amb la participació de 150 delegats provinents de 24 països diferents vinculats al turisme de neu i de muntanya. Amb la neu també com a protagonista, tornem a acollir el Trofeu Borrufa Andorra. La competició internacional d'esquí infantil celebra enguany la 18a edició del 25 al 30 de gener. Us oferim també l'avanç de programació del Cicle de cinema de muntanya i de viatges que organitzem conjuntament amb el Comú de la Massana i que any rere any guanya adeptes que volen compartir experiències extremes en el món de l'alpinisme i les expedicions a terres ignotes narrades en primera persona.

endavant.

Per acabar, no volem deixar passar l'oportunitat de felicitar les festes de Nadal a tots els ordinencs i ordinenques. Potser enguany d'una manera especial, ja que si bé durant el 2009 la crisi econòmica ha limitat la posada en marxa dels projectes no prioritaris, no podem deixar que la pèrdua de valors s'arrossegui en aquest pessimisme provocat pels resultats econòmics. I dic això perquè estic segur que a Ordino, amb més o menys recursos, sabrem recuperar i mantenir viu l'esperit de la tradició que guarda la nostra vall i que sens dubte forma part del nostre patrimoni. També voldria felicitar el treball realitzat per les associacions i agrupacions de la parròquia, que contribueixen a mantenir les tradicions de Nadal i propicien l'intercanvi intergeneracional que té en els més petits els principals protagonistes.

La neu ens ha despertat enguany abans d'hora i ens ha envaït d'optimisme per afrontar una nova temporada d'esquí a les Valls del Nord que esperem que sigui satisfactòria per a tothom: estacions i camps de neu, però també altres sectors com el comerç, l'hoteleria i la restauració, que pateixen les conseqüències de la recessió econòmica global. Haurem de seguir de ben a prop l'estat de les finances amb una gestió òptima dels recursos, i continuar l'estalvi en la despesa. Però ara és moment de sumar esforços per oferir el nostre bé més preuat davant el consumidor. No podem oblidar que el nostre

Però més enllà dels esdeveniments i les activitats que us presentem per al pròxim trimestre, a *Ordino és viu* hem volgut donar la paraula a la minoria entrevistant dos dels seus representants: Albert Pujal i Gilbert Blasi. La seva aportació ens satisfà com a equip de govern perquè hem aconseguit formar un únic equip de treball pel bé de la parròquia. Així, Acció Comunal d'Ordino (ACO) arriba a l'equador del mandat al capdavant del Comú d'Ordino amb la satisfacció d'haver trencat la crispació i la tensió instal·lades de forma permanent en el consistori. La minoria ens ha ajudat a créixer i així esperem que continuï durant els anys de legislatura que tenim per

Edita:

Comú d'Ordino

Disseny, maquetació i redacció:

Comú d'Ordino

Imatges:

Comú d'Ordino

Correcció:

Pites Roure

Dipòsit legal:

AND 446-2009

A/e:

publicacions@ordino.ad

La veu ciutadana «Ordino, confluència de vida i art»

ALBERT MARTIN GEA (Andorra la Vella, 1989) és l'autor de la fotografia guanyadora del 1r Concurs de fotografia amateur La veu ciutadana. «Faig moltes fotos a Ordino, però no en tenia cap de nocturna i quan vaig sentir a la ràdio que hi havia un concurs em vaig animar a fer-la», explica l'Albert, que es dedica a la fotografia de forma amateur des de fa un any i treballa com a administratiu a Escaldes. «M'interessava una perspectiva de l'Auditori Nacional amb vida i moviment, i oferir un contrast de llum», diu per definir la imatge. El jurat ha destacat el fet de donar una visió d'Ordino allunyada del paisatge pintoresc amb què s'acostuma a identificar la parròquia, com un dels motius per a l'atorgament del premi.

Us recordem que podeu enviar-nos les vostres imatges de la parròquia a suggestiments@ordino.ad fins al 31 de gener. Podeu consultar les bases del concurs al web del comú www.comuordino.ad.

Aprovada la senyalització de vies públiques i edificis

La nomenclatura definitiva de les vies públiques s'ha fet amb el consens de la comissió de cadastre, els quarts i el veïnat.

La col·locació dels rètols i els números, iniciada a Ordino, es farà de manera progressiva a tots els pobles de la parròquia.

La nomenclatura de les vies públiques i els edificis de la parròquia ja és una realitat després de l'aprovació definitiva de l'ordinació, que va tenir lloc en la sessió de Consell de Comú del 8 d'octubre passat. Donar llum verd a la guia de carrers no ha estat una feina fàcil, ja que han estat molts els agents que han treballat plegats per arribar al consens. La comissió de cadastre, al capdavant del projecte, ha buscat la màxima implicació d'altres representants de la població, com ara els quarts i el veïnat, que hi han pogut fer les aportacions corresponents. La complexitat del projecte ha fet que el pla de carrers s'elaborés en dues fases. La primera va començar l'any 2003 i es va centrar en la identificació dels nuclis urbans, aprovada el juny de 2007. La segona fase ha permès revisar, ampliar i completar de manera extensiva l'ordinació anterior. Durant aquests dos últims anys, el treball de camp s'ha fet extensiu a totes les vies que donen accés a propietats, ja siguin edificades o no. I és que un dels principals objectius del pla de carrers era facilitar i donar l'adreça exacta a tots els béns immobles que han estat inventariats al cadastre els últims anys. El creixement urbanístic i l'increment de població a la parròquia ha fet imprescindible la creació d'una guia de carrers com a eina de comunicació bàsica, per poder delimitar, identificar i denominar el territori. La guia de carrers és també un servei imprescindible per facilitar i unificar les adreces postals, i també serà molt útil a la ciutadania i a la gent que ens visita. Als entorns rurals, històricament, la identificació es feia pel nom dels terrenys i els seus titulars. Les formes Casa o Cal seguides del nom de la família havien estat sempre la manera d'identificar els béns immobles i l'indret en què es trobaven. Així consten en el registre manuscrit de principis de segle, l'únic referent escrit a partir del qual s'ha elaborat la guia de carrers, que també ha comptat amb la memòria històrica, aportada pels prohoms de cada poble de la parròquia.

Les noves plaques ja col·locades llueixen als carrers principals del poble d'Ordino.

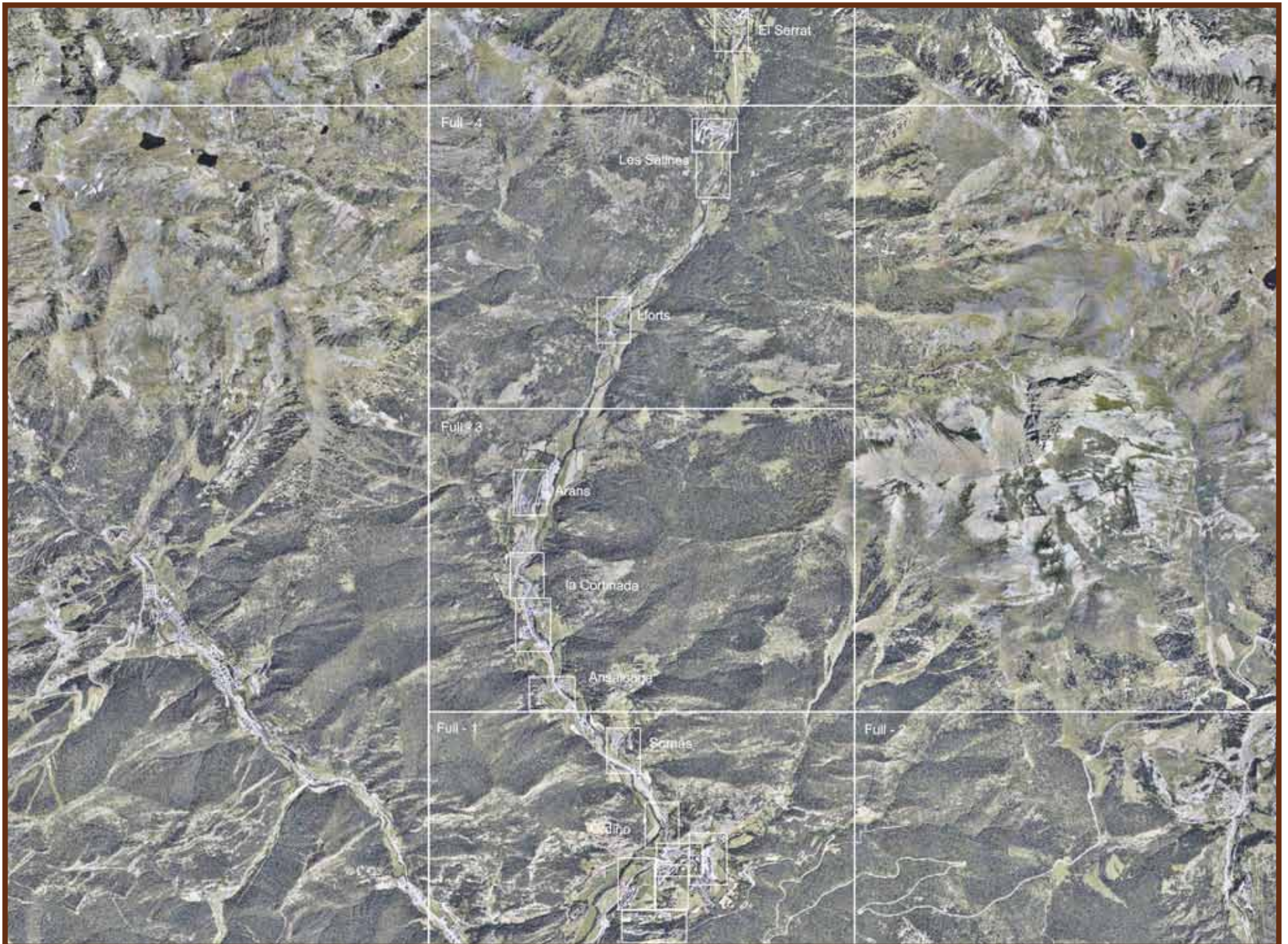
Pel que fa a la senyalització de les vies mitjançant rètols indicatius a les façanes dels immobles i la numeració corresponent, s'anirà fent de manera progressiva, ja que representa un cost important. La col·locació dels rètols es va iniciar als carrers més transitats, concentrats al poble d'Ordino, i haurà de continuar fins a 297 vials diferents que es presentaran en forma de carrers, camins, carreteres, callisses, avingudes, placetes i places.

Quant als rètols indicatius que es col·locaran a les façanes, s'ha intentat respectar al màxim els criteris estètics de la parròquia. Les plaques han estat dissenyades per l'escultor bilbaí Juanjo Novella, que ha treballat amb un sentit d'integració al paisatge. La textura vegetal, el perfil del Casamanya i el color del ferro són els principals trets que les defineixen. Però l'èxit del projecte dependrà en gran part de la implicació i l'actitud ciutadana que, en molts casos, sobretot la gent més gran, haurà de fer un esforç per integrar les noves nomenclatures que han estat aprovades. La incorporació de les noves adreces de la parròquia se centralitzarà al Comú i es farà en coordinació amb el Govern i entitats parapúbliques com la CASS o Andorra Telecom, per a les quals és una eina imprescindible.

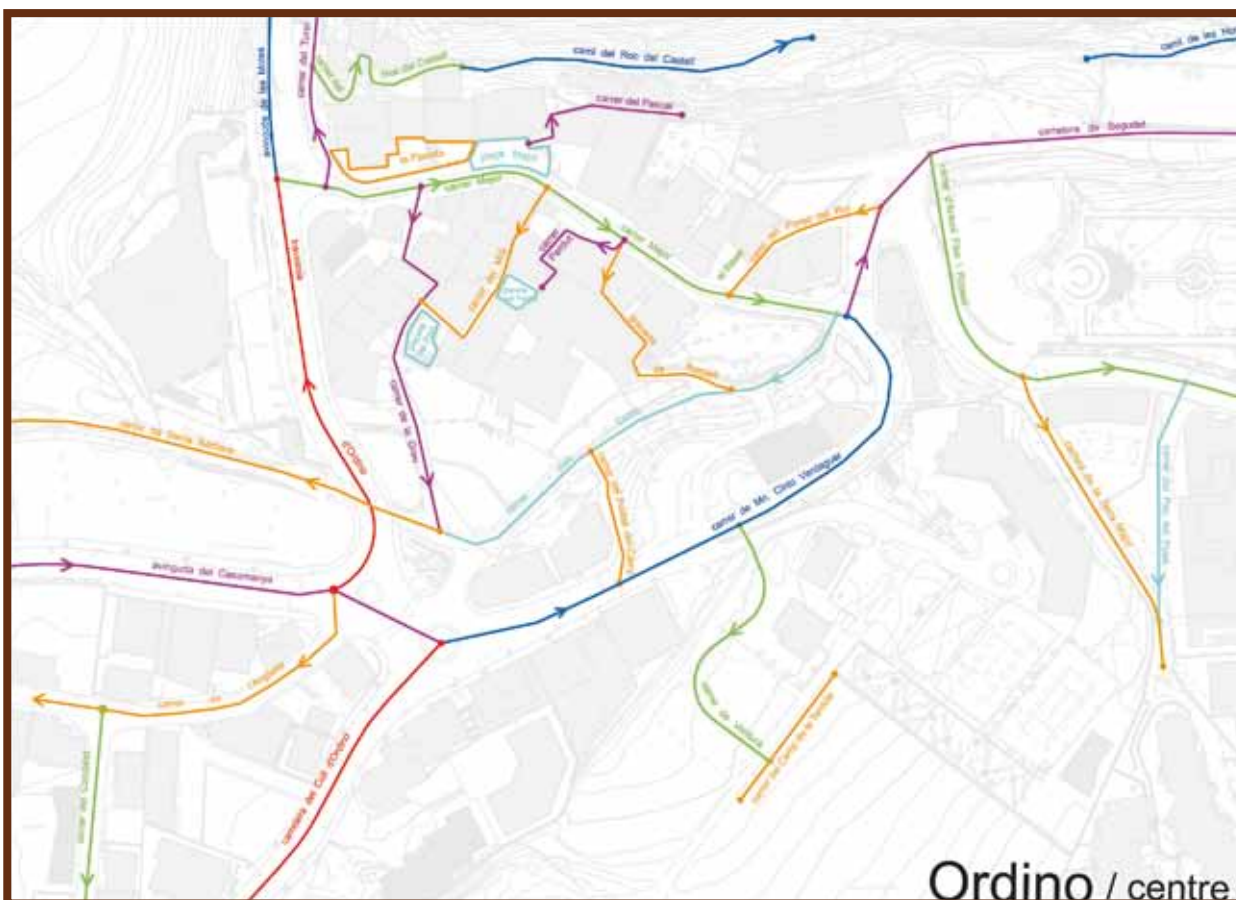

LA DIFUSIÓ DE LA GUIA

Els habitants de la parròquia ja poden consultar els noms dels carrers i els plànols dels pobles al web del Comú www.comuordino.ad i descarregar la informació en pdf. L'actualització de les bases de dades es farà de forma progressiva i en coordinació amb el Govern.

Plànol general de la parròquia d'Ordino delimitat per zones (foto superior). Plànol amb els carrers principals d'Ordino (foto baix esquerra). Relació de carrers (foto baix dreta).

01039	camí del Portal del Riu	
01040	camí del Turer	
01041	carrer dels Coms	
01042	gravada del Rossell	
01043	carrer Perdut	
01044	carrer del Mig	
01045	carrer de la Grau	
01047	carrer del Pascal	
01048	carrer del Roc del Castell	
01049	el Raser	
01050	camí Ral	
01051	carrer de Santa Bàrbara	
01052	placeta del Païó	
01053	plaça Major	
01054	la Placeta	
01055	camí de Sorolla	
01056	camí del Peu dels Camps	
01057	camí del Roc del Castell	
01058	carrer del Turer	
01059	camí del Bosquet de l'Any de la Part	
01060	camí dels Collets	
01061	camí del Lloser	
01062	camí del Pont d'Ordino	
01063	carrer del Condalet	
01064	placeta del Ferino	
01065	carrer del Portell del Camp	
01066	carrer de Mn. Cinto Verdaguer	
01067	callissa del Barrer	
01068	carrer del Pradàs	
01069	carrer del Peu del Puiet	
01071	camí de la Gonarda	
01072	camí	
01075	camí de la Turera	
01076	camí de les Hortes	
01077	camí dels Colls	

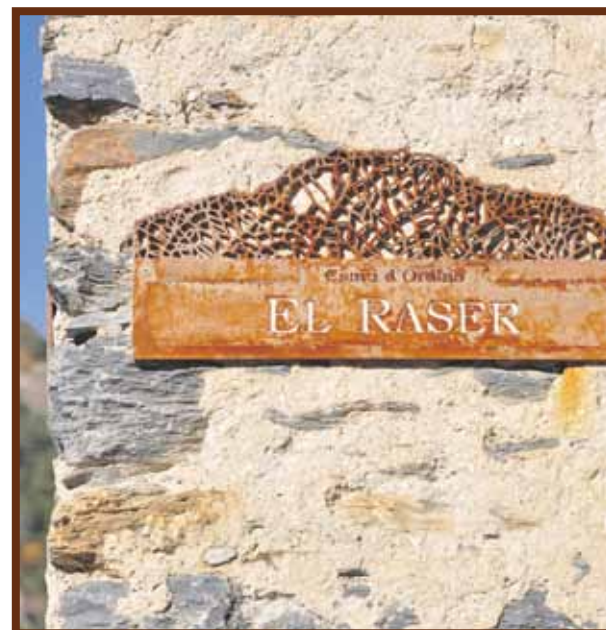
Mai no plou al gust de tothom

L'assignació de noms de personatges il·lustres a les vies més transitades conviu ara amb la nomenclatura de camins que designen el topònim de l'indret. Fins a trobar el nom més adequat s'han consultat moltes fonts, i aquesta voluntat de consens ha estat el principal motiu de demora en un treball que va començar ara fa sis anys.

Per fer aquest exercici de memòria històrica, s'ha buscat la participació d'ordinencs d'una generació que ha vist com es doblava la població en l'últim quart del segle xx i com desapareixien prats per aixecar-hi edificis. Tot i així, el rebateig d'algunes vies públiques ha portat cua, i després de l'aprovació encara hi ha gent que hi oposa resistència: «Només em pregunto per què hi diu carrer del Bringué si tota la vida ha estat el corral de Casa Jordà», diu el senyor Josep Bons Areny de Sornàs, poble que ha aportat trenta-sis noms al gruix de la guia, algun de tan singular com el camí del Debanyador o la Plana Muleta. Bons, que també ha participat en el projecte, aprofita per queixar-se que la companyia d'aigües li envia el rebut al carrer Cap del Roc «quan això és Casa Jordà», també opina sobre la utilitat de la guia: «Som quatre cases, no és tan gran la vila per necessitar un pla de carrers; ara, les principals sí que em sembla bé que les marquin».

Des d'una visió més racional i moderada, el senyor Antoni Naudí Ubach, natural d'Ansalonga, considera que, a grans trets, s'ha fet una bona tasca i que la guia serà una eina molt pràctica, tot i que encara no ha tingut ocasió de consultar els mapes *on line*, ja disponibles. «Només puc parlar del que afecta Ansalonga, i la meua opinió és que s'ha fet una feina correcta». A Naudí no li sobta la polèmica generada al voltant de la nova nomenclatura, «sempre és difícil posar-se d'acord entre la gent del poble», conclou.

De la mateixa opinió és el senyor Pere Armengol Areny, nascut a Arans, que troba lògica la necessitat d'una guia: «Crec que en aquests moments serà molt útil; abans érem quatre cases i tothom sabia on anava, però ara ja no és així». Armengol també destaca la importància del servei que oferirà aquesta guia als forans. «Crec que la nomenclatura seleccionada és la més indicada en la majoria dels

casos; una gran part respecta els noms que ja teníem, i per als carrers creats més tard és lògic que se n'hagi hagut d'introduir de nous. Per exemple, al Serrat i la Cortinada hi ha poques novetats», explica Armengol. I afegeix: «En cap cas no s'ha fet ús de la inventiva, sinó que totes les propostes tenen fonament». Però si en alguna cosa no ha costat gens posar-se d'acord entre tots els participants és que «mai no plou al gust de tothom».

El dia 8 d'octubre de 2009 es va aprovar el traçat i la nomenclatura de les vies públiques de la parròquia. És un treball que ja s'havia començat fa uns anys i que té com a objectiu situar els viatgers de fora de la parròquia o simplement aquells que viuen en altres vies, quan busquin un edifici en concret. També és un instrument imprescindible per als serveis de correus, comunicacions, localització cadastral, etc. És, en definitiva, una eina que integra uns llogarets i uns viaranys que fins fa quinze anys tenien majorment vocació de servitud agrícola i ramadera en una xarxa o trama viària d'una ciutat moderna.

En la llista que se'ns proposa veiem que la majoria de denominacions viàries corresponen al topònim de l'antic camí agrícola, per exemple, el camí de la Gonarda. D'altres descriuen simplement la subcomarca o la finca que travessen, com ara el carrer de l'Anglada. A alguns se'ls ha volgut donar més rellevància i prestància, amb una certa ampul·lositat, com són el carrer d'Antoni Fiter i Rossell, el carrer del Manual Digest o el carrer de Mossèn Cinto Verdager, per honorar personatges o fets singulars que havien tingut com a referent Ordino o gent notòria que visitava la parròquia. Alguns tenen simplement el nom de la casa on menava el carrer, la servitud o el vial. Aquí hi trobaríem el camí de Tomàs o el carrer de Pau, a Segudet,

o bé els carrers de Sella i de Toni a Llorts, servituds ancestrals que anaven del camí Ral fins a aquestes cases pairals.

És una manera moderna de retolar els carrers. Sortosament s'ha fugit, llevat d'un cas inexplicat i inexplicable i de dubtós gust, de donar noms de carrer a persones encara vives sense que se'ls reconegui cap singularitat. Això farà que segurament la vall d'Ordino no haurà de caure en allò que passa sistemàticament arreu del món i que és que els carrers dedicats a noms de persona pateixen un ball de canvis així que hi ha alternança en els equips polítics de govern.

El costum de donar nom a les vies és tan antiga com el fet de viatjar; els romans ja havien batejat totes les vies que menaven a qualsevol punt de l'Imperi amb sortida des de Roma. En l'edat mitjana, a Ordino i a la resta de valls pirinenques, el nom del camí era direccional, és a dir, descrivia cap on s'aniria seguint aquella senda. La frase era llatina i s'alternava *via quaitur* o *via qui tendit a*. Si fem un repàs de la llista exposada veiem que l'actual carrer de Santa Bàrbara era «lo camí ral que ve de la Massana»; el carrer d'Antoni Fiter i Rossell era la «via pública que va a Canillo», i el camí del Turer era la «via que va al Mas del Torer». Paradoxalment, el carrer Perdut s'ha conservat des de sempre, però ja no és un carrer perdut, ara té entrada i sortida. El carrer de la Grau també es deia carrer de la Call, perquè grau i call són accidents geogràfics sinònims. El camí

del Roc del Castell era la «via que va al solà del castell». En general, el camí ral que anava de Santa Caterina –a la trenca amb la Massana– als ports de França coincidia amb l'actual carretera general, llevat de la travessia d'Ordino, la Cortinada i un bocí d'Arans i el Vilaró.

Es pot resumir que el treball presentat és d'un abast molt extens. Potser caldrà fer-hi altres incursions en el futur, però tant des del punt de vista ortogràfic com de fidelitat toponímica i geogràfica, aquest document és un instrument efectivament molt útil i fiable.

Albert Pujal, conseller de L'Alternativa

Ordino viu el Nadal més sostenible

Ordino recupera la tradició nadalenca amb un programa d'activitats que dona el protagonisme als més petits i vol complaure el públic familiar. Un dels actes més característics i singulars que es fan a la parròquia durant aquestes dates és la representació del *Poema de Nadal* de Josep Maria de Sagarra. Aquest any serà el 27 de desembre a la tarda, a l'església parroquial, interpretat pel Grup Artístic d'Ordino i la Coral Casamanya. Aquestes dues formacions amateurs formen part del teixit associatiu de la parròquia i treballen durant tot l'any per confeccionar programes al gust de tothom alhora que s'ocupen de mantenir viva la tradició. Els intèrprets també pujaran a l'escenari de l'Auditori Nacional pel Concert de Nadal que tindrà lloc el dia 12. L'exposició de pessebres, que enguany arriba a la tercera edició, donarà el tret de sortida al calendari nadalenc el 5 de desembre. El Departament de Cultura proposa també el Concurs de nades i calendaris d'Advent, els guanyadors del qual coneixerem el 13 de gener en l'acte de lliurament de premis, amb berenar inclòs per a tots els participants. El Caga Tió a la plaça Major, la Missa del Gall amb xocolata, vi bullit i coca a la sortida o l'arribada dels Reis Mags són altres cites obligades per a tota la família. Finalment, volem destacar el tradicional Concert de Cap d'Any a càrrec de l'Orquestra Simfònica del Vallès, que es farà a l'Auditori Nacional i està organitzat per l'Associació Festivals d'Ordino integrada per la Fundació Crèdit Andorrà i el Comú d'Ordino.

RESPONSABILITAT A L'HORA DE CONSUMIR

El consum desmesurat durant les festes nadalenques té repercussions socials, econòmiques i ambientals que podem evitar amb un consum responsable. Compra només el que necessitis.

- L'estima no es mesura pel nombre de regals. Ensenya els teus fills i filles a valorar la qualitat més que la quantitat. L'estona que juguis amb ells és el millor regal.
- No tot han de ser regals materials; regala cultura: teatre, circ, cinema, etc.

SOSTENIBILITAT

Quan comprem un producte ens hem de preguntar d'on ve, qui el fabrica i com pot afectar el medi ambient.

- Regala objectes fets amb materials renovables i reciclables: defuig els plàstics i evitaràs la contaminació del procés de fabricació i la generació de residus.
- Regala ecoproductes.

SOLIDARITAT

La solidaritat és un sentiment propi del Nadal, practica'l.

- Ensenya els teus fills i filles a regalar, no únicament a rebre regals.
- Evita les joguines bèl·liques i sexistes. La mainada interioritza els comportaments i els valors socials.
- Porta les joguines velles i els contes que ja no vulguis a alguna ONG.
- Porta la roba i el calçat usat a la deixalleria. Poden tenir un nou ús.

RECICLATGE

Per Nadal es generen molts residus, sobretot de cartró, embalatges i vidre. Aprofitem-los.

- Plega les caps de cartró i diposita-les, juntament amb el paper de regal, als contenidors de color blau.
- Aixafa els embalatges de plàstic i porta'ls als contenidors de color groc.
- Porta les ampolles de vidre als contenidors de color verd.

Principis del consum ecològic

Redueix el consum inútil. El millor residu és el que no es produeix. Reutilitza els objectes que poden tenir una vida més llarga. Recicla els residus.

RESPECTE AL BOSC

Si volem guarnir un pessebre, hem d'evitar malmetre els boscos.

- En comptes d'utilitzar molsa, pots fer servir sorra, serradures, escorça, fulles seques, etc.

- El boix grèvol és una espècie protegida i està prohibit agafar-ne.

Si vols un arbre de Nadal, procura que no sigui un avet perquè morirà després que l'hagis utilitzat.

- Opta per arbres de Nadal artificials. Als comerços en trobaràs un gran assortiment que podràs utilitzar cada any.
- Si acabes escollint un avet, assegura't que és de viver i, passades les festes, recicla'l. Se'n pot fer compost. Pots portar-lo a la deixalleria.

ENERGIA

Evita malgastar aigua i electricitat a la llar.

- Instal·la ecolavabos, ecocisternes, eco-cuines i ecodutxes. Podràs estalviar aigua i energia.
- Dutxa't en lloc de banyar-te.
- Utilitza bombetes de baix consum (neons, leds..) per a la decoració de Nadal i apaga-les quan sigui convenient. No les deixis enceses tota la nit.
- Apaga tots els aparells elèctrics. No facis servir el botó stand by.

RESIDUS

Les festes de Nadal són un bon moment per començar a ser solidari amb el medi ambient.

- Compra els regals amb el mínim d'embalatge per evitar residus.
- Fes les compres dels àpats de Nadal amb el carro, el cabàs o les bosses ecològiques i compra els productes que es venguin a granel.
- Rebutja les bosses i les safates de plàstic.
- Demana begudes en envasos retornables o utilitza els envasos de vidre.

PROTECCIÓ ALS ANIMALS

Si vols regalar un animal de companyia, pensa que no és només un regal, sinó que és un ésser viu que, a partir del moment que l'adquirim, dependrà de nosaltres, del nostre espai i el nostre temps durant la resta de la seva vida. Per tant, cal que et preguntis si aquells a qui el regalaràs podran cuidar-lo, què en faran quan se'n vagin de vacances...

- Pots adoptar gossos de la gossera.
- No regalis animals de companyia a persones que no conviuen amb tu. No saps si el podran cuidar.
- Si vols comprar-ne un, vés a un establiment autoritzat i demana que et lliurin l'animal vacunat, desparasitat i amb els certificats veterinaris corresponents.

Programa

5 de desembre: Exposició del III Concurs de pessebres a la Sala Polivalent

5 i 6 de desembre: De 10.00 h a 20.30 h Fira de Santa Llúcia a la Sala Polivalent

12 de desembre: 19.30 h Concert de Nadal a l'Auditori Nacional d'Andorra a càrrec del Grup Artístic d'Ordino i la Coral Casamanya

13 de desembre: 18.00 h Actuació musical a càrrec dels alumnes de l'Escola de música d'Ordino a l'Auditori Nacional d'Andorra

14 de desembre: Exposició del VIII Concurs de nades i calendaris d'Advent a l'edifici de la Casa Pairal

19 de desembre: 18.00 h Festival de Nadal de ballet a càrrec dels alumnes de l'escola de ballet Elizabeth Morera a la Sala Polivalent

24 de desembre:

11.00 h Caga Tió a la plaça Major

18.00 h Arribada del Pare Noel a la plaça Major

19.00 h Coca i xocolata al Centre esportiu d'Ordino

00.00 h Missa del Gall. A la sortida, xocolata, vi bullit i coca

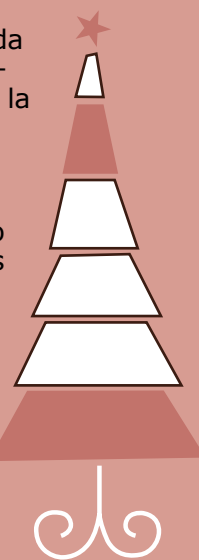
27 de desembre: 17.00 h *Poema de Nadal* de Josep Maria de Sagarra a l'església parroquial d'Ordino a càrrec del Grup Artístic d'Ordino i la Coral Casamanya

1 de gener: 19.00 h Concert de Cap d'Any a càrrec de l'Orquestra Simfònica del Vallès a l'Auditori Nacional d'Andorra

4 de gener: 16.30 h Arribada del patge reial de Ses Majestats els Reis Mags d'Orient a la plaça Major

5 de gener: 19.00 h Arribada de Ses Majestats els Reis Mags d'Orient a l'Ordino Studios (ex Andorra Congrés Centre d'Ordino) i representació dels Pastorets a càrrec dels infants de la parròquia

13 de gener: 18.00 h Lliurament de premis del VIII Concurs de nades i calendaris d'Advent i berenar per a tots els participants

Els horts motiven joves i padrins

El projecte social iniciat el 2008 gràcies al suport de la Fundació Julià Reig i de Carme Rebés ha tingut una gran acceptació. L'experiència de l'Aula oberta s'ha vist enriquida amb l'intercanvi intergeneracional amb la gent gran.

La primavera de 2008 es va fer realitat a Ordino el projecte dels horts socials de la Fundació Julià Reig, que va permetre recuperar la pràctica hortolana a la gent gran de la parròquia. Entre els participants es van oferir quatre parcel·les de 40 m² cadascuna situades als dominis de casa Rossell. L'èxit de la iniciativa ha permès el 2009 afegir-hi un nou col·laborador, la família Viu-Rebés, que va cedir el que es coneix com l'hort de les Hortes, 433 m² de terreny situats a l'entrada de Segudet que s'han convertit en cinc noves parcel·les de treball. Amb aquesta aportació, el nombre de participants en la iniciativa desenvolupada per la conselleria de Benestar Social ha passat de quatre a vuit. Les parcel·les, llaurades i preparades amb adobs naturals durant el mes de maig, arriben a mans dels padrins mitjançant un sorteig que es fa a la Casa Pairal, i l'experiència s'allarga fins al mes de novembre, quan retornen la clau i deixen el terreny enllestit.

«Els horts són una marca de personalitat de la parròquia i ofereixen un paisatge singular que hem de potenciar». Així valora Consol Naudí un dels aspectes de la iniciativa, que també beneficia la salut de la gent gran, ja que és una manera de mantenir una vida activa i de fer exercici físic diàriament.

Però el gran èxit dels horts socials és que han despertat la mateixa motivació entre sectors de la població tan diferents com la gent gran i un grup d'alumnes de 15 i 16 anys de l'escola de segona ensenyança d'Ordino. Amb

Joves i grans mostren orgullosos la collita en presència de la consellera i les responsables de la Fundació Reig.

l'experiència de l'Aula oberta, els horts socials cobren una nova dimensió, l'educativa. «La motivació, l'autonomia, l'autoestima i la cultura de l'esforç són alguns dels valors que s'han volgut transmetre als alumnes des del taller», va explicar Xavier Balmes, professor responsable de l'Aula oberta, durant la presentació del projecte. De la iniciativa se n'han beneficiat un grup de set alumnes. Un dels vessants més positius ha estat l'intercanvi generacional, ja que els joves han comptat amb l'assessorament i la complicitat de dos padrins que els han aportat els seus coneixements pràctics, una relació «decisiva i engrescadora», segons Balmes, per motivar el grup, que ha treballat en una parcel·la de 40 m² de casa Rossell a la qual han destinat entre un mínim de quatre i un màxim de vuit hores setmanals.

L'Aula oberta s'ha convertit en una experiència socioeducativa al Principat que la Fundació Julià Reig, dirigida per Maria Martí, va valorar molt positivament el 28 de setembre

passat, quan padrins i alumnes van portar la collita a taula. L'entitat reconeix l'interès que desperta el projecte dels horts socials a totes les parròquies. Des que es va posar en marxa a Sant Julià, l'any 2001, diferents comuns s'han anat incorporant a la iniciativa, que ha de buscar l'equilibri entre l'oferta i la demanda a les parròquies més poblades.

Per a la consellera de Cultura i Benestar Social, Bernadeta Coma, ha estat una doble satisfacció fer realitat aquest projecte, com a responsable de la política social i com a educadora, ja que imparteix classes al centre que participa en el projecte. «Ha estat una oportunitat molt bona de col·laboració entre l'escola i el Comú», apunta Coma. Agustí Pifarre és un dels padrins que han volgut repetir l'experiència per segon any consecutiu i ben segur que el tornarem a veure treballant la terra l'any vinent. «Per a nosaltres és una iniciativa excel·lent, ja que ens permet fer esport i tenir un entreteniment productiu», assegura.

Agustí Pifarre té cura de les mongetes, a l'hort.

AVÍS DEL DEPARTAMENT DE FINANCES

El Comú d'Ordino informa tots els propietaris d'un bé immoble a la parròquia d'Ordino que la data límit per lliurar la declaració dels rendiments arrendataris de l'exercici 2009 és el 31 de gener de 2010.

S'han enviat per correu els impresos corresponents per fer la declaració; això no obstant, si no els haguessin rebut, poden recollir-los al servei de Tràmits o a Finances del Comú en horari d'atenció al públic o bé descarregar-los als webs www.ordino.ad o www.tramitsordino.ad.

D'acord amb el que estableix la normativa vigent, el fet de no presentar el full de declaració de les rendes arrendatàries pot constituir infracció de defraudació i es podran aplicar les sancions que corresponguin.

Blasi: «Arcalís és un mal hereditari que han patit tots els mandats»

El conseller Gilbert Blasi abans d'entrar en una sessió de Consell de Comú.

Gilbert Blasi Font va ser cònsol menor durant la passada legislatura. Actualment seu al Consell juntament amb Marc Benazet per la minoria.

1.- Ens podria fer un balanç dels dos primers anys de mandat d'Acció Comunal d'Ordino?

Voldria separar d'una banda les relacions entre majoria i oposició i, de l'altra, els projectes que s'han fet i les línies polítiques que se segueixen. Hi ha hagut un canvi important entre el primer i el segon any, i crec que hem aconseguit deixar de costat les divergències més polítiques i treballar de forma conjunta tots tres grups per tirar endavant la parròquia. En un comú i una parròquia petits com Ordino, i en els moments de crisi actuals, és de solidaritat intentar col·laborar al màxim i treballar plegats.

Però això que explica hauria de ser el més normal.

Així ho penso, però no sempre ha estat així. Pel que jo he vist els últims anys, Ordino s'ha caracteritzat per una oposició molt dura i destructiva, i això no porta enlloc. Jo ho vaig viure i no li desitjo a ningú. Vivim moments polítics difícils i no sóc partidari d'oposicions destructives, crec que en aquests moments s'han de sumar esforços pel bé d'Ordino. Posar pals a les rodes no soluciona els problemes. La majoria sap que en tot allò que sigui beneficiós per a la parròquia té el nostre vot. L'experiència com a equip de treball ha

estat molt bona. És bidireccional, i si hi ha aquest bon clima és perquè tothom hi ha posat de la seva part.

2.- I pel que fa a projectes concrets?

Jo sempre dic que el primer any és per assentar-se, el segon per definir els projectes i el tercer per posar-los en marxa. Si he de valorar fets concrets, m'agradaria destacar molt positivament l'impuls necessari que s'ha donat des de la majoria a l'eixamplament de la carretera general 3. Aquesta era una queixa veïnal que arrossegàvem des de feia molt de temps. La mancomunitat de serveis amb la Massana i la creació d'una central de compres són altres iniciatives lloables. Potenciar les valls del nord ja ho vam començar a fer en la legislatura passada amb la creació de la deixalleria conjunta o de Vallnord, per exemple.

Com a qüestions pendents, crec que ens podria beneficiar força la creació definitiva d'un centre d'alt rendiment, que també representaria un bon atractiu turístic. Les estades de pretemporada tenen ressò mediàtic i Ordino és un lloc ideal pel seu clima, la seva localització i el seu entorn. A banda de l'handbol i el bàsquet, també es podrien acollir estades de futbol.

3.- Quines són les principals preocupacions de la situació actual?

Des del meu punt de vista, el tema més preocupant és la situació en què es troba Arcalís, ja que no disposem d'ingressos

suficients per destinar-hi tants diners. Parlem d'un Comú petit, i les taxes de la construcció s'han reduït del tot per l'aturada del sector.

Quina seria la solució, al seu parer?

El del camp de neu és un mal endèmic. No crec que n'hi hagi una, de solució, si no ja l'haurien trobat, en 25 anys. Pensi que és un mal hereditari que han patit tots els mandats. Nosaltres ja vam dir al cònsol que separar-se de la societat de Vallnord era un suïcidi. La tendència actual és unir-se en tots els àmbits i el sector de la neu no és una excepció. Sempre hem defensat aquesta posició. Crec que no hem d'oblidar que aquest dèficit perjudica el poble. Potser la solució seria que Arcalís estigués fora de l'administració pública, i d'aquesta manera podríem dedicar als ciutadans i al poble tots els esforços.

4.- No creu que esperem massa de les administracions i que hauríem de comptar amb més iniciativa privada?

La relació amb la iniciativa privada ha estat sempre complexa i hem exigit molt a les administracions. És cert que el Comú hi és per donar facilitats i ajudar els empresaris, però la iniciativa privada ha d'entendre que també té un paper important si volem tirar endavant el país.

Altres inquietuds?

He vist canviar les necessitats del poble fonamentalment a causa de la situació de crisi que vivim. Hem passat d'una època en què pràcticament ningú no necessitava ajuts socials a una demanda de reglaments concrets per donar ajudes socials a les famílies, com ara l'Escola bressol.

5.- Un Ordino futur.

Hem de continuar conservant els nostres béns. Ens hem caracteritzat per aquesta protecció del patrimoni sense renunciar a la modernitat.

PERFIL

Lloc de naixement:

La Cortinada

Data de naixement:

12.01.1976

Professió:

Advocat

Indret favorit de la parròquia:

L'Ensegur

Última lectura:

Los hombres que no amaban a las mujeres, de Stieg Larsson

Pujal: «No hem tingut l'oportunitat de fer oposició, no ens ha calgut»

Al capdavant del consistori en diferents mandats (1978-1979, 1980-1981, 1982-1983, 1988-1991), Albert Pujal Trullà ens dóna la seva visió com a conseller de la minoria representant, juntament amb Irene Cachafeiro, L'Alternativa

1.- Quins canvis ha trobat al Comú des que en va marxar?

El més evident, el ritme. Actualment és d'una intensitat trepidant. Quan jo hi era no existien ni l'electrònica ni l'ordinador, els consells es convocaven a toc de campana i les actes es feien d'esma. Les sessions de comú eren més un debat entre amics que no pas una presa de paraula entre consellers.

Però ara també n'hi ha, d'entesa.

Sí, però és que en aquell moment els elegits al consell pertanyien tots a la mateixa candidatura, les discussions eren sobre temes puntuals al marge de les inclinacions polítiques de cada persona. Pensi que Ordino era una vall essencialment agrícola i es parlava de ramaderia, agricultura i camins. Altres temes importants van ser la creació del menjador escolar i les polítiques de joventut. Però no hi havia la maquinària administrativa que hi ha ara, això em va sorprendre molt. Com a aspectes molt positius en destacaria l'esperit de treball i de comunicació, la simpatia i les ganes de fer-ho bé de l'equip de la majoria.

Quin paper més fàcil per a una oposició...

L'Alternativa ens retreu, a la senyora Irene Cachafeiro i a mi, que no fem una oposició pura i dura contra la majoria, i obvien que aquesta majoria no és responsable de la problemàtica actual, i que la política d'enfrontament sistemàtic a la sala del comú és nefasta i un molt mal exemple per a l'harmonia ciutadana d'un poble petit com el nostre. El mateix cònsol ens ho retreu, i jo li dic: senyor Ventura, no ens n'ha donat l'oportunitat, doni-me-la i ja veurà si li fem oposició. Però gràcies a Déu no me la donarà. Mai no m'he sentit de l'oposició, perquè els companys del Comú no han fet de majoria. Han portat una política dialogant i a les juntes hi ha un debat objectiu, independentment de la procedència política de cadascun. Si mai veiés que el Comú es desvia amb objectius peyoratius o nefastos per als administrats ho diria immediatament.

2.- Quines són, al seu parer, les principals preocupacions?

El deute de les administracions, i en particular el d'Ordino i el de Vallnord. S'ha arribat a una situació de desídia pública fins a destruir llocs de treball i ocupació en un sector com la neu, que és rendible. El dèficit de les estacions d'esquí només s'explica per una mala gestió o per gastar més del compte i preveure ingressos il·lusoris.

Però el dèficit és a totes les institucions.

El desconeixement de la llei no eximeix del

El conseller de L'Alternativa Albert Pujal abans d'entrar en una sessió de Consell de Comú.

seu compliment. És a dir, el fet que Andorra s'estigui convertint en una societat complexa és responsabilitat de tots, però també de cadascú en particular. Quan jo vaig plegar als anys noranta érem còsols amb el senyor Pere Babi, i vam deixar el calaix net. Les finances es van quedar sense superàvit ni deutes. La gran sorpresa setze anys després ha estat la lleugeresa amb què els comuns, no tan sols aquest, s'han anat endeutant sense mesurar-ne les conseqüències ni fer mai cap pla de finançament amb vistes a retornar l'endeutament.

Proposi solucions.

El deute que aquest Comú ha heretat de l'anterior l'haurà de pagar via impostos o a costa de les generacions futures i no tan llunyanes. Aquesta situació es podia haver evitat a Ordino perquè no hi havia deute, i gestionar una parròquia que tenia vocació agrícola sempre és més econòmic que gestionar-ne una d'urbana. D'aquí a dos o tres anys haurem de pagar impostos perquè la situació financera creada és insostenible. El govern sempre podrà pactar amb els bancs per pagar el deute, i Encamp pot vendre parcel·les al Pas, però el patrimoni d'Ordino és inalienable. Nosaltres a Ordino vam engegar un urbanisme diferent, i ho vam fer d'una manera voluntària, no per una casualitat, quan a Andorra ja es construïen edificis de set, vuit, deu i quinze pisos, tants com els donava la gana.

Hem de conservar la nostra singularitat: la Pleta d'Ordino és l'exemple urbanístic més reeixit d'Andorra i del Pirineu. Festivals d'Ordino o el Parc Natural de la vall de Sorteny són també part d'aquest patrimoni que cal conservar. Hem de ser més curosos a l'hora de gestionar els recursos públics. Hem arribat aquí per la presumpció i l'elitisme personal dels còsols, per allò que en andorrà vell se'n diu estirar més el braç que la màniga.

Però la introducció d'una nova política fiscal comportarà un nou model social.

No serà un fet singular d'Ordino, estarà basat en una llei estatal que es votarà al parlament, i això ho farà el govern per necessitat estricta de sobreviure.

3.- Altres inquietuds per a la parròquia.

En primer lloc, donar prioritat absoluta a la conversió de l'Hotel Casamanya en un centre d'acollida sociocultural i sanitari. I, en segon lloc, i mogut per la meua professió, el control urbanístic i d'imatge de la vall; donar llum verd a un nou pla d'urbanisme sostenible a escala humana, ja que l'actual no és vàlid per fer aquest tipus d'actuació, és feixuc i dóna lloc a interpretacions conflictives.

4.- Un Ordino futur.

Voldria un Ordino endreçat, recuperar el Prat de Call dels anys noranta, una autèntica àgora intergeneracional on la canalla era qui més bé s'ho passava i quasi havíem de cridar els papus per fer-los entrar a les nits a casa. Vam crear una àgora, un lloc de trobada i intercanvi que va funcionar durant deu anys fins que l'anterior equip comunal el va destruir per construir-hi una cosa impresentable. Tot Andorra pujava a passar la tarda a Ordino.

PERFIL

Lloc de naixement:

Arans

Data de naixement:

14.04.1949

Professió:

Arquitecte

Indret favorit de la parròquia:

L'Ensegur

Última lectura:

Tres vidas de santos, d'E. Mendoza
Recull d'articles de Jean d'Ormesson

Ordino acull el debat per reactivar el turisme de neu i de muntanya

Ventura Espot, Pere López i Luigi Gaido parlen minuts després de la presentació del Congrés, a la sala de premsa del CEO.

La protecció i la conservació del paisatge són tasques prioritàries. La dificultat que comporta trobar l'equilibri i la integració entre aquests valors i la destinació turística que som és un dels temes que es debatrà amb més profunditat en el 6è Congrés Mundial de Turisme de Neu i de Muntanya, que tindrà lloc

els dies 13 i 14 d'abril a Ordino, sota el títol «Reinventar el turisme de neu i de muntanya per atraure nous clients». La celebració cada dos anys a Andorra de l'únic congrés dedicat a aquest àmbit turístic que es fa amb participació mundial posa el Principat en el punt de mira d'altres països que intenten

gestionar de manera sostenible el potencial turístic en el medi natural. La parròquia farà d'ambaixadora de la trobada, que es farà a Ordino Studios i espera comptar amb l'assistència de 150 delegats procedents de 24 països. Com a autoritats, cal destacar la presència confirmada del secretari general de l'Organització Mundial del Turisme, Taleb Rifai. L'OMT i el Govern d'Andorra, en col·laboració amb els set comuns, són els responsables de la creació d'aquesta plataforma que ha de servir per intercanviar coneixements, idees i experiències entre els professionals del sector. En la roda de premsa de presentació que es va fer a l'octubre, el director general del Congrés, Luigi Gaido, va apuntar a gran trets les línies que centraran el debat de la sisena edició: Crear experiències úniques, recordar la fascinació que desperta la muntanya, potenciar els diferents sectors de la població o vincular la demanda internacional a una oferta local. A la compareixença també hi van assistir el cònsol major d'Ordino, Ventura Espot, i el ministre de Finances, Pere López, que va fer una crida ciutadana i professional a tots els sectors vinculats al turisme perquè hi participin i s'impliquin per enfortir Andorra com a destinació turística. Tots tres van coincidir en la necessitat de desmarcar-se de la crisi econòmica i donar un enfocament positiu al sector per revitalitzar-lo. L'objectiu del congrés és aportar solucions a les necessitats que planteja el mercat del turisme de muntanya i de la neu i treure conclusions que es puguin aplicar a la realitat del país.

BORRUFÀ

26.27.28.29
2010 GENER

18è Trofeu Borrufa Andorra

CHILDREN'S INTERNATIONAL SKI COMPETITION

www.borrufa.ad

Alex Huber enceta un nou Cicle de cinema de muntanya i de viatges

Trajectòria

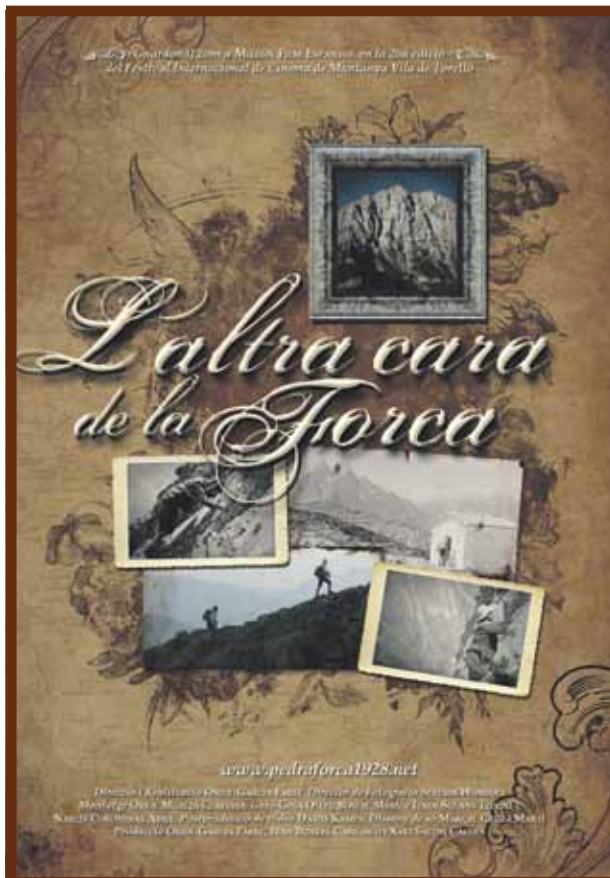

Jordi Pons projecta una pel·lícula del cicle.

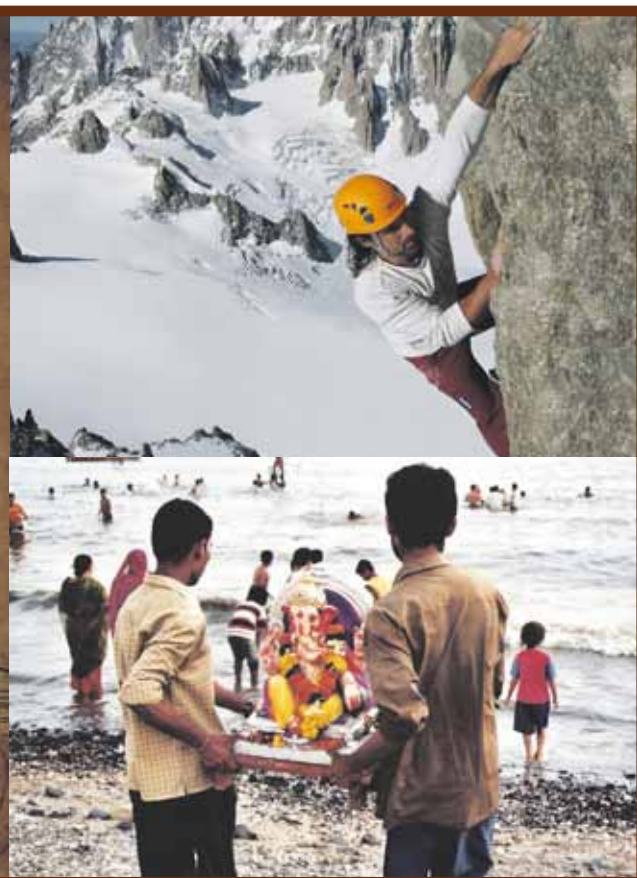
Les primeres projeccions de cinema de muntanya a Ordino es remunten a l'any 1997, a les nits de Cinema a la fresca realitzades per alpinistes i excursionistes del país. L'interès que van despertar aquelles sessions va portar a fer una primera col·laboració amb el Comú de Canillo, amb qui es va organitzar un cicle en temporada d'hivern (1999-2002), aquesta vegada amb la participació dels protagonistes, perquè el públic pogués compartir i intercanviar experiències. Jordi Pons, Ferran Latorre, Joan Jover i Òscar Cadiach van ser alguns dels participants que hi van deixar empremta. Ordino va continuar les sessions en solitari incloent expedicions extremes d'altres disciplines. Edurne Pasaban i Juanito Oiarzabal es van afegir, entre d'altres, a la llista de convidats del cicle, que l'any passat va iniciar una nova etapa amb la col·laboració del Comú de la Massana i l'aportació dels viatges a l'epígraf del cicle. Cal destacar el suport i la col·laboració de la Fundació Muntanyencs per l'Himàlaia des de l'any 2004. Oriol Ribas i Nani Duró són al capdavant de l'entitat sense ànim de lucre amb seu a Andorra que porta a terme una important tasca humanitària en cadascuna de les expedicions que emprèn.

El públic segueix amb atenció un col·loqui del cicle.

Cartell de la projecció *L'altra cara de la forca* (esq). Huber en plena acció i foto de la mostra sobre l'Índia (dreta).

L'alpinista alemany projecta a l'Auditori Nacional *La 5a dimensió*, el 14 de desembre

La Massana ens proposa les experiències de Zubiri i una mostra fotogràfica sobre l'Índia

L'edició d'enguany del Cicle de cinema de muntanya i de viatges, organitzat conjuntament pels comuns de la Massana i Ordino, tindrà una prèvia de luxe el 14 de desembre amb la visita d'Alex Huber (1968) i la projecció de la pel·lícula *La 5a dimensió* a l'Auditori Nacional. L'alpinista alemany narra en primera persona l'experiència dels sostres horitzontals de tres cims: el free-solo a 4.000 metres del Mont Blanc, l'escalada de velocitat a les parets del Yosemite Park i l'expedició a les muntanyes de l'Antàrtida. Llicenciat en Física, Huber deixa la ciència per dedicar-se a l'escalada professional l'any 1998. Ha publicat diversos llibres en què recull les expedicions en què ha participat, i juntament amb el seu germà Thomas fan un tàndem insuperable d'alpinistes reconeguts arreu que formen part de les cordades més ràpides del món. Els anys 2007 i 2008 obtenen el rècord de velocitat a la paret més famosa del món, la Nose, amb 2 h 45 min 45 s, experiència inspiradora de la pel·lícula *To the limit*.

Per continuar les projeccions de cinema d'experiències extremes haurem d'esperar fins al mes de febrer, quan comenci el programa del Cicle de cinema de muntanya i de viatges que enguany inaugurarem a la Massana amb una sessió doble. En primer lloc, rebrem Paquita Ramí-

rez amb un muntatge fotogràfic i audiovisual que compartirà amb el públic la relació entre viatges i esports des de l'enfocament d'una esportista invident. Després serà el torn de Serafín Zubiri, un personatge mediàtic amb una àmplia experiència com a comunicador que s'ha donat a conèixer en altres àmbits com ara la música i la interpretació. Zubiri presenta *De l'Aconcagua a la Titan Desert*. L'exposició fotogràfica d'Alfons Codina sobre diverses estades a l'Índia –des de l'1 de febrer fins al 24 de març, coincidint amb les dates del Cicle de cinema– i els viatges de Manel Galícia seran altres propostes que podrem veure a la parròquia veïna. Ordino, com ja és habitual, recupera algunes expedicions extremes, com *Viviendo el sueño* de Chris Sharma (1981), un dels escaladors en roca que aixequen més expectació actualment. Més propera i no menys carismàtica serà la visita del català Jordi Pons, un dels més veterans i proactius alpinistes, que comparteix la mateixa passió per la muntanya que pel cinema. Pons presentarà una producció catalana premiada en diversos certàmens, entre ells el Festival de cinema de muntanya de Torelló, un referent europeu del gènere. La pel·lícula seleccionada és *L'altra cara de la forca* (2008), un documental que permetrà a l'audiència conèixer els orígens de l'alpinisme català, la primera ascensió a la cara nord del Pedraforca l'any 1928, en una expedició liderada per Lluís Estasen. El document gràfic té un interès històric i sociològic, ja que incorpora diversos testimonis d'escaladors, historiadors, sociòlegs i psicòlegs. El públic es podrà fer un retrat fidedigne del que comportava fer escalada en aquella època, amb un document que barreja la història i la ficció i que tancarà el cicle.

La Mostra Gastronòmica d'Andorra a Ordino va tenir un gran èxit de públic. Setembre 2009

L'Escola de mares i pares va centrar la primera sessió a Ordino en els primers mesos de vida dels infants. Octubre 2009

Trial Jeeps
El Prat de la Querola va acollir la quarta prova del Campionat d'Andorra de Tot Terreny. Octubre 2009

Gérad Largier va donar una conferència sobre botànica dins el marc del 10è aniversari del Parc natural de la vall de Sorteny. Octubre 2009

Breus

SI L'ACOMPANYES, GUANYES!

Informa't de la campanya per potenciar l'ús de les deixalleries al web www.silacompanyesguanyes.ad. Hi ha un munt de premis que podràs aconseguir si hi participes.

L'ASSETJAMENT ESCOLAR

El PIJ i la Casa Pairal han dut a terme tres tallers adreçats als joves i als pares –en sessions diferents– per conèixer amb més profunditat un dels problemes actuals a les aules, el *bullying*.

REUNIONS VEÏNALS

Els cònsols s'han trobat amb prop d'un centenar de veïns durant els mesos d'octubre i novembre. En el seguit de reunions s'han presentat les principals queixes i preocupacions que afecten els veïns per zones i urbanitzacions.

CLAUS USB PER ALS ALUMNES

El Comú ha regalat una cinquantena de claus USB als alumnes que enguany han començat els estudis de secundària. L'eina informàtica conté enllaços als diccionaris en línia perquè puguin fer les consultes.

L'ESCOLA D'ART INICIA EL CURS

El mes de setembre es va posar en marxa el curs sota l'eix temàtic de la cuina i amb l'eslògan Menjart. Els alumnes de ceràmica elaboraran una vaixel·la per a la parròquia dissenyada pels alumnes de plàstica.

ESCULTURA A LA CLOTA VERDA

A la rotonda de la Clota Verda s'hi ha instal·lat un conjunt escultòric que porta per títol *Arbres pel planeta* i que homenatja la trobada plàstica intercultural Art Camp que es va fer el 2008 en col·laboració amb la CNAU.

CONCURS GUARNIMENT FLORAL

Guillem Benazet Dolsa, en la categoria balcons; Lorenzo Martín, en la de jardins, i Maria Riba Pujal, en la de façanes han estat els guanyadors dels primers premis d'un dels concursos amb més tradició, celebrat dins el marc de la Festa de Sant Corneli i Sant Cebrià.

CONCURS DE PINTURA

Josep Alonso i Ruben Guillén van ser els guanyadors del 19è Concurs de pintura, que a partir d'ara tindrà caràcter biennal. Enguany es van presentar 56 obres que es van poder veure en una exposició a la sala d'actes del CEO.

MENÚS RICS EN FERRO

La iniciativa gastronòmica engegada aquest estiu pel Departament de Turisme en col·laboració amb els restaurants de la parròquia s'allarga amb l'objectiu de dinamitzar el sector i promoure un itinerari que no perd atractiu.

La Camerata Amsterdam va obrir el 27è Festival Internacional Narciso Yepes a l'Auditori Nacional. **Octubre 2009**

El Comú d'Ordino va rebre Josep Bargalló, director de l'Institut Ramon Llull, interessat pel desenvolupament del sector de l'audiovisual a la parròquia. **Novembre 2009**

Els inflables són una de les atraccions per a la canalla de la festa de Sant Corneli. **Setembre 2009**

Els solistes de la JONCA van interpretar Schubert en el programa del 27è Festival Narciso Yepes. **Octubre 2009**

La gent gran va menjar castanyes, panellets i moscatell per la Castanyada, a la Casa Pairal. **Octubre 2009**

Plou i fa sol, les bruixes es pentinen, últim contacontes de l'any a la Biblioteca comunal. **Novembre 2009**

NO T'HO PERDIS... desembre, gener i febrer

DESEMBRE

POPULAR

DISSABTE 5
INAUGURACIÓ DE LA III EXPOSICIÓ DE PESSEBRES
Sala Polivalent

POPULAR

DISSABTE 5 I DIUMENGE 6 DE 10 A 20.30 H
FIRA DE SANTA LLÚCIA
Sala Polivalent

GENT GRAN

DIVENDRES 11 A LES 14 H
DINAR DE NADAL I QUINTO
Casa Pairal

MEDI AMBIENT

DIVENDRES 11 A LES 20 H
CONFERÈNCIA: «Dels parcs naturals a la custòdia del territori: un procés de participació social per a la natura», a càrrec de Jordi Pietx, director de la Xarxa de Custòdia del Territori (XCT)
Sala d'actes del Centre Esportiu d'Ordino

CULTURA

DISSABTE 12 A LES 19.30 H
CONCERT DE NADAL a càrrec del Grup Artístic i la Coral Casamanya
Auditori Nacional

CULTURA

DIUMENGE 13 A LES 18 H
ACTUACIÓ DE NADAL a càrrec dels alumnes de l'Escola de música d'Ordino
Auditori Nacional

POPULAR

DILLUNS 14
EXPOSICIÓ DEL VIII CONCURS DE NADALES I CALENDARIS D'ADVENT
Edifici Casa Pairal

CULTURA

DILLUNS 14 LES 22 H
PROJECCIÓ: La 5a dimensió, d'Alex Huber
amb la presència de l'escalador
Auditori Nacional

GENT GRAN

DISSABTE 19
VISITA A LA FIRA DEL GALL DE VILAFRANCA DEL PENEDÈS

INFANTIL

DISSABTE 19 A LES 18 H
FESTIVAL DE NADAL DE BALLET
a càrrec dels alumnes de l'escola de ballet Elizabeth Morera
Sala Polivalent

INFANTIL

DIJOUS 24 A LES 11 H
CAGA TIÓ
Plaça Major

INFANTIL

DIJOUS 24 A LES 18 H
ARRIBADA DEL PARE NOEL
Plaça Major

INFANTIL

DIJOUS 24 A LES 19 H
BERENAR AMB COCA I XOCOLATA
Centre Esportiu d'Ordino

POPULAR

DIJOUS 24 A LES 00.00 H
MISSA DEL GALL
A la sortida, xocolata, vi bullit i coca
Església parroquial

CULTURA

DIUMENGE 27 A LES 17 H
POEMA DE NADAL de Josep Maria de Sagarra a càrrec del Grup Artístic d'Ordino i la Coral Casamanya
Església parroquial

Josep Puig dirigeix el Poema de Nadal a l'església.

què aconseguiràs?

Porta els teus residus a la deixalleria, guanya punts i tira el teu premi!

Així tens tres opcions que et donarem punts:

OPCIÓ A PER TOXICITAT DEL RES DU 4 PUNTS

A cada botó, botó, resaca líquida que et fan de partir a la deixalleria. Són especialment perillosos i han d'arribar en alguns casos, depenentment anomenats i etiquetats. Si tens dubtes, llegeix el teu cartell d'informació.

- Toners i cartutxos d'impressora
- Bombones i fluorescentes
- Pintures, vernissos, laca, etc.
- Acidulants i productes químics, com ara productes de neteja
- Piles i bateries de portàtils i mòbils

OPCIÓ B PER UN MÍNIM DE 4 ELEMENTS DIFERENTS 4 PUNTS

Durant el mes de desembre, a les deixalleries de la zona de la Garrotxa, cada dia que fem entrega d'elements i tractors hauran de tenir un mínim de 4 elements diferents, com ara: eines, roba, etc. que et donem punts. Quan tens punts aquests es poden canviar per un gran nombre de premis. Quan arribes a la deixalleria aquests objectes es troben a la zona d'informació o tractament, d'aquesta manera utilitzarem o donarem el nostre millor ambient.

SI L'ACOMPANYES, GUANYES!

Els teus viatges a la deixalleria ara tenen premi

www.silacompanyesguanyes.ad

OPCIÓ C PER VOLUMEN 2 PUNTS

Si tens volumens de residus a la deixalleria, pots guanyar punts i tirar el teu premi. Els volumens de residus que et donem punts són:

- TV
- Armaris i mobles
- Ordinadors

quina és la teva deixalleria?

DEIXALLERIA	ADREÇA	HORA	TELÈFON
Escales i Canils	Camp de Golf, Vilatorrada (4710)	08:30 a 14:00 / 17:00 a 19:30	972 712 112
Escales i Garrotxa	Plaça de l'Esportiu, Vilatorrada (4710)	08:30 a 14:00 / 17:00 a 19:30	972 712 112
Nova de Tross	Carriera de l'Esportiu, Vilatorrada (4710)	08:30 a 14:00 / 17:00 a 19:30	972 712 112
Tant Altó de Tross	Carriera de l'Esportiu, Vilatorrada (4710)	08:30 a 14:00 / 17:00 a 19:30	972 712 112

GENER

CULTURA

DIVENDRES 1 A LES 19 H
CONCERT DE CAP D'ANY
 a càrrec de l'Orquestra Simfònica del Vallès

POPULAR

DILLUNS 4 A LES 16.30 H
ARRIBADA DEL PATGE REIAL
 Plaça Major

GENT GRAN

DIMARTS 5 A LES 17 H
ARRIBADA DE SES MAJESTATS ELS REIS MAGS D'ORIENT
 Casa Pairal

POPULAR

DIMARTS 5 A LES 19 H
ARRIBADA DE SES MAJESTATS ELS REIS MAGS D'ORIENT I REPRESENTACIÓ DELS PASTORETS
 a càrrec dels infants de la parròquia Ordino Studios (ex Andorra Congrés Centre d'Ordino)

POPULAR

DIMECRES 13 A LES 18 H
LLIURAMENT DE PREMIS DEL VIII CONCURS DE NADALES I CALENDARIS D'ADVENT I BERENAR PER A TOTS ELS PARTICIPANTS
 Edifici Casa Pairal

SOCIAL

DIMARTS 19 A LES 21.30 H
ESCOLA DE MARES I PARES DE LES VALLS DEL NORD:

«Fonaments de l'alimentació infantil (en nens de 0 a 6 anys)» a càrrec de la professora Imma Tort
 Casa Pairal d'Ordino

GENT GRAN

DIMARTS 19
ESCUDELLA DE SANT ANTONI
 Casa Pairal

ESPORT

DEL 26 AL 29
18è TROFEU BORRUFÀ D'ANDORRA
 Arcalís

FEBRER

GENT GRAN

DIMARTS 2 A LES 17 H
CREPS PER LA CANDELERA
 Casa Pairal

CULTURA

DIMECRES 3 DE FEBRER A LES 22 H
CICLE DE CINEMA DE MUNTANYA I DE VIATGES
 Ordino Studios (ex Andorra Congrés Centre d'Ordino)

SOCIAL

DIMARTS 9 A LES 21.30 H
ESCOLA DE MARES I PARES DE LES VALLS DEL NORD:
 «Com adquirir bons hàbits de son infantil

(en nens de 0 a 6 anys)» a càrrec de la professora Angelina Santolària
 Casa Pairal d'Ordino

POPULAR

DILLUNS 15 DE FEBRER A LES 13 H
BROU DE CARNAVAL ofert per l'Hotel Babot
 Plaça Major

INFANTIL

DILLUNS 15 A LES 17 H
CONCURS DE CARNESTOLTES
 Centre Esportiu d'Ordino

CULTURA

DIMARTS 16 A LES 22 H
CICLE DE CINEMA DE MUNTANYA I DE VIATGES
 Ordino Studios (ex Andorra Congrés Centre d'Ordino)

JOVENTUT

DIMARTS 16 I DIMECRES 17
SNOW DAY JOVE
 Vallnord

GENT GRAN

DIMECRES 17
TRINXAT I FESTA DE CARNAVAL
 Casa Pairal

GENT GRAN

DIJOUS 25
SORTIDA CONJUNTA CASA PAIRAL DE LA MASSANA I ORDINO

ESCOLA DE MARES I PARES DE LES VALLS DEL NORD 2009-2010

Horari inici de les sessions 21.30 h

29 setembre	20 octubre	10 novembre	24 novembre	1 desembre	19 gener	26 gener
0 a 18 anys La Massana	0 a 3 anys Ordino	6 a 12 anys La Massana	0 a 3 anys Ordino	0 a 6 anys La Massana	0 a 6 anys Ordino	12 a 18 anys La Massana
Ser pares: El nostre repte	Com creix el meu fill	Relació família/escola	Jocs i joguines	Educar...Posar límits...Valors	Alimentació infantil	Adolescència etapa de canvis (Físics i psicològics)
9 febrer	9 març	23 març	13 abril	4 maig	18 maig	8 juny
0 a 6 anys Ordino	0 a 6 anys La Massana	6 a 12 anys Ordino	0 a 6 anys La Massana	12 a 18 anys Ordino	6 a 12 anys La Massana	12 a 18 anys Ordino
Com adquirir bons hàbits son	TV, Videojocs o noves tecnologies	Comunicació pares i fills	Prevenió d'accidents	Adolescència i conductes de risc	L'ús de les noves tecnologies i els mitjans de comunicació	Trastorn de la conducta alimentària

Marysia Szumlakowska de Yepes

Marysia (centre) i el mestre Yepes (esquerra) acompanyats dels membres de la família Duró.

No ha estat cap sorpresa trobar una dona excel·lent a l'ombra d'un mestre. Marysia Szumlakowska de Yepes (Varsòvia, 1936) és llicenciada en Filosofia i Teologia per la Sorbona de París. Filla de l'ambaixador de Polònia a Espanya durant la Guerra Civil espanyola, va deixar el seu país quan va esclatar la II Guerra Mundial i el pare va decidir traslladar la família a Madrid. Allà va créixer i va conèixer el que seria el centre de la seva vida, Narciso Yepes (Lorca, 1927-Múrcia, 1997). «Per remuntar-nos a l'origen del Festival, caldria recuperar molts noms que ja no hi són, entre ells el meu home, però també els senyors Claret pare i Duró pare, mossèn Roc i tants altres. Ara bé, si hi ha un autèntic pare de la criatura i ànima del Festival, aquest és Josep Duró», diu Marysia. Tant Duró com Yepes van defensar el projecte de l'Auditori Nacional i van evitar que fos ocupat per un museu de l'automòbil. L'artífex de la remodelació va ser García de Paredes, autor de reconeguts edificis destinats a les audicions musicals a Santander, Madrid i Granada. Però el primer escenari del que esdevindria el Festival Internacional Narciso Yepes va ser l'església parroquial: «Va ser el 12 d'octubre de l'any 1984 i la gent no hi cabia, van haver de posar altaveus al carrer». L'actuació de Narciso Yepes, gràcies també al lligam i l'amistat amb Gerard Claret, director artístic del Festival, va encetar un projecte que aquest any ha

completat 27 anys. Una cita musical més que consolidada per a la qual Marysia voldria un futur de més projecció, amb il·lusió i optimisme renovats. La seva mirada és oberta i ella pensa en interpretacions corals, orquestres simfòniques i la conquesta de nous horitzons. «Fer una programació diferent avui dia és complicat, però la il·lusió del meu home era que el Festival d'Ordino fos original i arriscat; hem d'anar més enllà», diu, després de valorar molt positivament l'espectacle de música, dansa i poesia escollit per a la cloenda del Festival. No en va Yepes va ser un pioner i renovador de la tècnica de la guitarra. Arans va ser el primer lloc on es va instal·lar la família Yepes l'any 1985. Des de llavors, el seu vincle i estima per Ordino continuen ben vius: «Recordo la travessa del Casamanya quan anàvem amb la família; també acompanyàvem el senyor Duró a donar menjar als cavalls. Ens vam sentir molt estimats de seguida», explica, i continua: «Era un entorn ideal per a Narciso i la seva vida dedicada a l'estudi. Feia grans passejades i ens encantava la neu, malgrat que els seus problemes de vista no li permetessin practicar l'esport. No podem oblidar que Narciso era camperol, del camp de Lorca, i la natura era el seu medi natural. Quan va morir el nostre fill petit l'any 1986, les coses es van truncar i estic convençuda que allà va començar a emmalaltir.» Aquesta va ser una etapa menys activa, però

Fa uns trenta anys, tota la família Yepes va visitar el país, el poble i la ribera d'Ordino. Juan de la Cruz, un dels fills, s'enamorà del llogaret d'Arans. Malgrat que Déu el cridà, complint una voluntat expressada, els Yepes esdevingueren residents d'Andorra.

La senyora de Yepes era i és l'ànima vivent d'una família de músics, de compositors i d'artistes. Dona molt culta, intel·lectual i estudiosa, serveix en tots els àmbits: mare, gestora, organitzadora, conductora, biògrafa, historiadora, mística... en una paraula, una ombra inquieta i fidel i curulla de sana ambició, talment com ho requeria el mestre Narciso Yepes. Amb ell saludà persones excepcionals. Catòlica militant animada per una fe profunda, té una visió evangèlica i cristològica de la vida i del nostre pas terrenal. Els parany i els ensurts no l'han estalviat, però diu ben fort que, sempre amb l'ajuda divina, se n'ha sortit. Us aconsellem la lectura del seu llibre, en què narra els anys de vida passats amb el mestre guitarrista. Amb la més profunda senzillesa vol ser l'amiga entrançable d'Ordino i els seus habitants.

Simó i Josep Duró

no menys entrançable, els Duró van deixar la política i es va perdre l'esclat.

«La gent d'Ordino es divideix en tres categories, els qui hi neixen i hi viuen: ordinencs; els qui hi neixen i en marxen: ordinaris, i els qui no hi neixen però s'hi queden: extraordinaris!». Amb aquest discurs de Josep Duró recorda la senyora Yepes el nomenament del seu home com a padrí del Festival.

Yepes va deixar enregistrats més de cinquanta treballs, entre els quals destaca l'obra integral de Bach per a llaüt i guitarra, i un amor desmesurat per la música en aquells que l'escoltaven i en la seva família. «Sóc l'única a casa que no m'hi dedico. Canto, toco el piano i la flauta de bec, però en petit comitè. El meu home i els meus fills sempre em deien: Tu has de ser públic, necessitem públic», i així ha continuat essent fins al dia d'avui. Ana Yepes, coreògrafa amb companyia pròpia homònima i establerta a París, és música i pedagoga experta en dansa barroca europea i llatinoamericana. Ignacio Yepes, matemàtic i astrònom de carrera, és director d'orquestra, pianista, flautista i professor al Conservatori i ha estat durant anys director del Festival de música religiosa de Conca. «Donar amor a través de la seva guitarra», així resumeix Marysia Szumlakowska la missió del seu espòs. I així es recordarà a Ordino el gran mestre de la guitarra espanyola.